

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์

ข่าวการระบาดใน / ต่างประเทศ

สัปดาห์ที่ 37 ระหว่างวันที่ 10 – 16 กันยายน 2549

(Outbreak Verification Summary, 37th Week, Sep. 10 - 16, 2006)

เรียบเรียงโดย กมลชนก เทพสิทธิ์า*

Kamonchanok Tepsittha

*กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา Epidemiological Investigation and Surveillance Section

** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการระบาดวิทยา Research and Training Section

สำนักโรคระบาดวิทยา Bureau of Epidemiology

✉ chanko@health.moph.go.th

ในสัปดาห์ที่ 37 ระหว่างวันที่ 10 – 16 กันยายน 2549 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 อาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ด พบผู้ป่วยจำนวน 15 ราย ที่จังหวัดขอนแก่นและอุดรดิตถ์ (Mushroom poisoning in Khon Kaen and Uttaradit Province)

จังหวัดขอนแก่น ผู้ป่วย 11 ราย เพศชาย 3 ราย หญิง 8 ราย อายุระหว่าง 4 – 55 ปี ที่อยู่หมู่ 9 ตำบลหนองแดง อำเภอสีชมพู รายแรกเริ่มป่วย วันที่ 8 กันยายน 2549 เวลา 15.00 น. รายสุดท้ายเวลา 16.30 น. วันเดียวกัน เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลสีชมพู 4 ราย สถานีอนามัย 7 ราย ทุกรายมีอาการ คลื่นไส้ อาเจียน บางรายปวดท้อง ถ่ายเหลว เวียนศีรษะ อ่อนเพลียและปวดศีรษะ จากการซักประวัติ ทุกรายให้ประวัติว่า รับประทานเห็ดเห็ดรวมกันในวันที่ 8 กันยายน 2549 เวลา 13.30 น. โดยเก็บเห็ดจากกอไผ่ในทุ่งนา ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ได้ประชาสัมพันธ์ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่แล้ว

จังหวัดอุดรดิตถ์ พบผู้ป่วย 4 ราย เริ่มป่วยวันที่ 11 กันยายน 2549 เวลา 10.30 น. ด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพิชัย เป็นผู้ป่วยนอก 2 ราย ผู้ป่วยใน 2 ราย จากการสอบสวนโรคผู้ป่วยเป็นเจ้าหน้าที่อาสาสมัครประจำกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดน อำเภอพิชัย 3 ราย และปลัดอำเภอพิชัย 1 ราย รับประทานอาหารเข้ารวมกันเวลา 8.00 น. รายการอาหาร คือ ต้มเห็ดจิ้มน้ำพริก เห็ดที่ใช้ปรุงอาหารมีลักษณะคล้ายเห็ดโคน เก็บจากใต้กอไผ่บริเวณขอบสระเลี้ยงปลากลางทุ่งนา

ตัวอย่างเห็ดจากทั้งสองจังหวัดได้นำส่งตรวจเพื่อยืนยันชนิดและพิษ ที่กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผู้ป่วยทั้งหมดมีอาการดีขึ้น แพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน

1.2 Streptococcus suis ที่จังหวัดเชียงใหม่และนครสวรรค์ (Streptococcus suis in Chiang Mai and Nakhon Sawan Province) รายละเอียดดังนี้

รายที่ 1 ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 71 ปี ที่อยู่หมู่ 2 ถนนหางดง – สะเมิง ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มป่วยวันที่ 31 สิงหาคม 2549 ด้วยอาการมีไข้ ปวดศีรษะ ปวดท้ายทอย เข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้รับยาไปรับประทานที่บ้าน อาการไม่ดีขึ้น ไม่รู้สึกตัว ไอ หายใจหอบเหนื่อย จึงเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลรวมแพทย์ ผลการฉายภาพรังสีทรวงอก พบ Infiltration of left lower lung เจาะเลือดตรวจ Complete Blood Count (CBC) พบ WBC = 17,500 cell/mm³ (Neutrophil = 66%, Lymphocyte = 30%) ส่งเข้ารับการรักษาคือที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพาะเชื้อในน้ำไขสันหลัง ผลพบเชื้อ Streptococcus suis แพทย์วินิจฉัย Acute Meningitis ขณะนี้ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี พุดคุยรู้เรื่อง หูข้างขวาหนวก จากการซักประวัติ ผู้ป่วยมีประวัติชอบ

รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ เช่น ปลา หลู้ ซ่า ทิม SRRT ได้ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ขณะนี้ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ นอกจากนี้ได้ดำเนินการประสานงานกับปศุสัตว์เพื่อตรวจสอบการเลี้ยงสัตว์ จำหน่ายและชำแหละเนื้อแล้ว

รายที่ 2 ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 40 ปี ที่อยู่หมู่ 3 ตำบลพระนอน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เริ่มป่วยวันที่ 1 กันยายน 2549 ด้วยอาการ มีไข้ ซึม สับสน เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ วันที่ 6 กันยายน 2549 เจาะน้ำไขสันหลังส่งตรวจเพาะเชื้อ ผลพบเชื้อ *Streptococcus suis* แพทย์วินิจฉัย Meningitis หลังให้การรักษาอาการดีขึ้น แพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน จากการซักประวัติผู้ป่วยมีประวัติรับประทานหมูเค็มเป็นประจำ

รายที่ 3 ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 40 ปี ที่อยู่หมู่ 10 ตำบลวัดไทร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เริ่มป่วยวันที่ 9 กันยายน 2549 ด้วยอาการ ไข้ หนาวสั่น ปวดท้อง ถ่ายเหลว เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ วันที่ 10 กันยายน 2549 เจาะเลือดส่งตรวจเพาะเชื้อพบเชื้อ *Streptococcus suis* แพทย์วินิจฉัย Strep. suis ผล CBC พบเกร็ดเลือดต่ำ และมีภาวะ prolong bleeding time ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เสียชีวิตวันที่ 10 กันยายน 2549 จากการสอบสวนโรค ผู้ป่วยชอบรับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ดื่มน้ำและสูบบุหรี่เป็นประจำ ทิม SRRT จังหวัดนครสวรรค์ ได้ให้คำแนะนำการป้องกันโรคแก่ประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

1.3 โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต 2 ราย ที่จังหวัดเชียงใหม่และราชบุรี (Dengue Haemorrhagic Fever in Chiang Mai and Ratchaburi Province)

รายที่ 1 ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 15 ปี ที่อยู่หมู่ 15 บ้านดงเย็น ตำบลบ้านแปะ อำเภอดอนทอง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มป่วยวันที่ 29 สิงหาคม 2549 ด้วยอาการ ไข้ ผื่นแดง ปวดเมื่อยตามตัว เข้ารับการรักษาที่คลินิกอาการไม่ดีขึ้น เริ่มมีไข้สูง ปวดกล้ามเนื้อ เลือดออกตามไรฟัน ช็อก จึงเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลดอนทอง แพทย์วินิจฉัย Dengue Shock Syndrome with GI Hemorrhage ผลตรวจเลือดจากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เชียงใหม่ พบภูมิคุ้มกันต่อไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นมาก 4 เท่า ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เริ่มมีอาการสับสน ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลนครพิงค์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549 เสียชีวิตในวันเดียวกัน

รายที่ 2 ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 25 ปี ที่อยู่หมู่ 4 ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เริ่มป่วยวันที่ 6 กันยายน 2549 ด้วยอาการ ไข้ ปวดศีรษะ เข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัย อาการไม่ดีขึ้น เริ่มมีอาการปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียนเป็นเลือดสด ๆ ถ่ายอุจจาระดำ เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลโพธาราม การวินิจฉัยแรก รับ มีเลือดออกทางเดินอาหารส่วนบน ตรวจ Tourniquet test ให้ผลบวก เจาะเลือดตรวจ Complete blood count (CBC) ผล: WBC = 4,100 cell/mm³, Plt = 54,000 cell/mm³, Hct = 39%, PTT = 52, PT = 21, Neutrophil = 71%, Lymphocyte = 22%, Ba = 4%, SGOT = 540 Unit/L, SGPT = 276 Unit/L มีไข้เลือดตามแขนขา ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น เสียชีวิตวันที่ 8 กันยายน 2549 แพทย์วินิจฉัย ไตวายและเลือดออกทางเดินหายใจส่วนบน ทิม SRRT ได้ดำเนินการเฝ้าระวังควบคุมโรค ให้สุศึกษาและประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนในพื้นที่ ขณะนี้ยังไม่ได้รับรายงานผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น

1.4 ผู้ป่วยสงสัยโรคมือ เท้า ปาก เสียชีวิต 1 ราย กรุงเทพมหานคร (Hand foot and mouth diseases in Bangkok Province)

ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 3 ปี 7 เดือน ที่อยู่ซอย 24 มิถุนา แยก 5 เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2549 ด้วยอาการ ไข้ ไอ มีน้ำมูก ชักเกร็ง ไม่มีตุ่มน้ำบริเวณผิวหนัง มารดาพาเข้ารับการรักษาที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ในวันเดียวกัน ผลการตรวจน้ำไขสันหลัง เข้าได้กับเยื่อหุ้มสมองอักเสบ พบ WBC = 400 cell/mm³, Glucose = 70 mg%, Mono = 95%, PMN = 5%, Protein = 43, ระดับน้ำตาลในเลือด = 120 mg% ต่อมาเริ่มมีอาการคอแข็ง ชักเกร็ง อัตราการเต้นของหัวใจ = 200 ครั้ง/นาที ตรวจคลื่นหัวใจพบภาวะ Myocarditis เสียชีวิต วันที่ 13 กันยายน 2549 แพทย์วินิจฉัย Meningoencephalitis with myocarditis เก็บตัวอย่าง น้ำไขสันหลัง เลือด และ tracheal suction ส่งตรวจห้องปฏิบัติการสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี อยู่ระหว่างรอผล ทิม SRRT ศูนย์บริการสาธารณสุข ได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมและควบคุมโรคในพื้นที่ ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 โบทูลิซึม (Botulism) ประเทศสหรัฐอเมริกาและรัสเซีย

สหรัฐอเมริกา พบผู้ป่วย 3 ราย จากรัฐจอร์เจีย เริ่มป่วยวันที่ 8 กันยายน 2549 หลังรับประทานน้ำแครอท 100 % บรรลุสำเร็จุบยี่ห้อหนึ่ง จากขวดเดียวกัน ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบเชื้อ *Clostridium botulinum* type A จากตัวอย่างเลือดและอุจจาระของผู้ป่วยทั้งสามราย

รัสเซีย พบผู้ป่วยจากเขต Litpetk 7 ราย เสียชีวิต 1 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดมีอาการหลังรับประทานอาหารดังนี้ เห็ดกระป๋อง 1 ราย สตูดิโอกระป๋อง 1 ราย เสียชีวิต และอีก 5 รายรับประทานปลา

2.2 ไข้สมองอักเสบ ประเทศรัสเซีย ตั้งแต่วันที่ 1 - 7 กันยายน 2549 พบผู้ป่วยยืนยันโรคไข้สมองอักเสบจากการถูกไรกัด จากเขต Novosibirsk เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล จำนวน 87 ราย เป็นเด็ก 2 ราย ส่งตัวอย่างไร 71 ตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลพบเชื้อไวรัส 4 ตัวอย่าง

โรคไข้สมองอักเสบจากการถูกไรกัด เกิดจากเชื้อ flavivirus พบมากในฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อนของประเทศรัสเซีย แพร่เชื้อโดยไร *Ixodes persulcatus* เป็นไรที่พบมากทางซีกโลกตะวันออก

การสอบสวนทางระบาดวิทยา

รายงานการสอบสวนผู้ป่วยเสียชีวิต

จากการติดเชื้อ *Pasteurella multocida* อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส, เมษายน 2549

(Dead Case Investigation of *Pasteurella multocida*, Narathiwat Province, April 2006)

ร.ท.นพ.วารินทร์ ปงกันคำ ร.น.*

Warin Pongkankam

นางจริยา นราธิปัต**

Jariya Narathipat

*แพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงระบาดวิทยา Field Epidemiology Training Programme

**สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส Narathiwat Provincial Public Health Office

✉ wrdpkk@hotmail.com

ความเป็นมา

ด้วยสำนักระบาดวิทยา ได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2549 ว่ามีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ จากการติดเชื้อ *Pasteurella multocida* ในกระแสโลหิต เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2549 สำนักระบาดวิทยาได้ส่งแพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงระบาดวิทยา ออกดำเนินการสอบสวนโรค ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส และทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อยืนยันการวินิจฉัย ยืนยันการระบาด ค้นหาปัจจัยเสี่ยง และดำเนินการป้องกันควบคุมโรค ในวันที่ 27 - 28 เมษายน 2549

ผลการสอบสวน

ผู้ป่วยชายไทย อายุ 44 ปี ศาสนาอิสลาม ภูมิลำเนา ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เริ่มป่วยวันที่ 4 มีนาคม 2549 ด้วยอาการไข้ ชี้น ปวดเมื่อยตามตัว อ่อนเพลีย กินไม่ได้ ปัสสาวะน้อย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2549 เวลา 15.50 น. แรกตรวจร่างกายพบ อุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 70/30 มิลลิเมตรปรอท, ชีพจร 96 ครั้ง/นาที, อัตราการหายใจ 20 ครั้ง/นาที แพทย์ให้การวินิจฉัย